NORAKSTS
Lieta Nr. 142210512
(1-1437-13/13)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2013. gada 4. martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O. Priedītis,

piedaloties sūdzības iesniedzējai *L.M.* un sūdzības iesniedzējas aizstāvim *V.M.*,

2013. gada 26. februārī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu Nr. 142210512 *V.M.* (personas kods */personas kods/*) sūdzībā par Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes rajona pārvaldes 2011. gada 22. novembra lēmuma Nr. D57/6-6/107680705/01 (2011. gada 3. novembra administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums Nr. 107680705) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2012. gada 2. janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemta *V.M.* (turpmāk arī – sūdzības iesniedzēja) sūdzība (*lietas 3. – 4. lapa*).

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2012. gada 9. janvāra lēmumu sūdzība pieņemta un ierosināta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 142210512 par Rīgas pašvaldības

policijas Kurzemes rajona pārvaldes (turpmāk arī – Pārvalde) 2011. gada 22. novembra lēmuma Nr.D57/6-6/107680705/01 atcelšanu (*lietas 2. lapa*).

[2] No lietas materiāliem izriet, ka 2011. gada 3. novembrī plkst. 11.12 Pārvaldes inspektors konstatēja, ka transportlīdzeklis RENAULT MEGANE SCENIC, reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/* (turpmāk – Transportlīdzeklis), bez invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes bija novietots stāvēšanai Dzirciema ielā 31A, Rīgā, vietā, kas apzīmēta ar 942.ceļa apzīmējumu, tādējādi neievērojot Ministru kabineta 2004. gada 29. jūnija noteikumu Nr. 571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – CSN) 314.21. apakšpunkta prasības, par ko paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{31} panta astotajā daļā. Par izdarīto pārkāpumu sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums Nr. 107680705 (turpmāk – Sākotnējais lēmums), piemērojot naudas sodu Ls 40 apmērā.

Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, sūdzības iesniedzēja iesniedza sūdzību Pārvaldē (*lietas 22. lapa*), kas ar 2011. gada 22. novembra lēmuma Nr.D57/6-6/107680705/01 (turpmāk arī – Lēmums) Sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu (*lietas 5. – 10. lapa vai 23. – 27. lapa*). Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[2.1] 942.ceļa apzīmējums ir skaidri saskatāma jebkurā diennakts laikā, jo tiek uzklāts ar atstarojošu krāsu, kura atspīd.

[2.2] Sūdzības iesniedzējai 2011. gada 2. oktobrī par transportlīdzekļa novietošanu Dzirciema iela 31A, Rīgā, vietā, kas apzīmēta ar 942.ceļa apzīmējumu, bez invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes, jau tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums, tādējādi viņa zināja, ka novieto transportlīdzekli neatļautā vietā.

[2.3] 942.horizontālais apzīmējums līdzīgi kā 837.papildzīme, kura lietojama kopā ar 532.ceļa zīmi, paredz izņēmumu no vispārējā stāvēšanas režīma, piešķirot ekskluzīvas transportlīdzekļa novietošanas tiesības šādā stāvvietā tikai transportlīdzekļiem, kas ir apzīmēti ar invalīdu stāvvietu izmantošanas karti. Tas vien, ka stāvvietai, kura apzīmēta ar 942.horizontālo apzīmējumu, nav 532.ceļa zīmes ar 837.papildzīmi, nenozīmē, ka konkrētā stāvvieta būtu paredzēta vispārējai lietošanai, nevis tieši transportlīdzekļiem, kas apzīmēti ar invalīdu stāvvietu izmantošanas karti. To apstiprina LAPK 149.^{31} panta astotās daļas dispozīcija.

[2.4] LAPK 149.^{31} panta astotajā daļā ir paredzēts tikai viens soda veids un apmērs. Konstatējot attiecīgo pārkāpumu, Pārvaldei nav nepieciešams vērtēt lietas apstākļus, lai pamatotu konkrētā soda apmēra piemērošanu, un pietiek tikai ar pārkāpuma konstatāciju, kā arī nav jāņem vērā atbildību mīkstinošie apstākļi.

[2.5] Ir izvērtēti lietderības apsvērumi, jo vērtēta administratīvā akta nepieciešamība un piemērotība attiecīgā mērķa sasniegšanai – panākt to, lai ceļu satiksmes dalībnieki ievēro transportlīdzekļu apstāšanās un stāvēšanas noteikumus. Kā liecina ilggadīga šo noteikumu piemērošanas prakse līdz šim nav izdevies to sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses. Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto, ir pamatota naudas soda Ls 40 apmērā piemērošana.

[2.6] Nav pieļaujama tiesību formāla izlietošana cita mērķa sasniegšanai nekā tas, ko attaisno patiesais likuma mērķis, kas šeit ir personas sodīšana par izdarīto administratīvo pārkāpumu, lai to atturētu no turpmākiem administratīvajiem pārkāpumiem. Protokols un lēmums ir pamatots ar normatīvo aktu prasībām, to ir pieņēmusi kompetenta amatpersona, un ir ievērots tāds administratīvo tiesību princips kā proporcionalitātes princips, jo labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto zaudējumu un sabiedrības interesēs ir vienveidīgi un precīzi ievērot Ceļu satiksmes likuma un CSN prasības, kas regulē apstāšanās un stāvēšanas noteikumu ievērošanu.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, sūdzības iesniedzēja iesniedza sūdzību Administratīvajā rajona tiesā. Sūdzības iesniedzēja lūdz atcelt pārsūdzēto Lēmumu, pamatojoties ar šādiem apsvērumiem.

[3.1] Transportlīdzeklis novietots autostāvietā diennakts tumšajā laikā, kad horizontālais apzīmējums „Stāvvieta invalīdiem" nepietiekošās gaismas un koku lapu dēļ nebija redzams. Apzīmējums ir nodilis, kas liek šķēršļus tā atpazīšanai arī gaišajā diennakts laikā.

[3.2] Lēmumā minētās stāvvietas vietas papildus redzamības un atpazīstamības nodrošināšanai nebija aprīkota ar vertikālo zīmi.

[3.3] Lēmumā minētais horizontālais apzīmējums uzlikts nesankcionēti.

[4] Pārvalde tiesā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā (*lietas 15. lapa*) norāda, ka sūdzību neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētiem apsvērumiem, papildus norādot, ka sūdzības iesniedzējas Transportlīdzeklī pārkāpuma konstatēšanas brīdī redzamā vietā nebija ievietota derīga invalīdu stāvvietu izmantošanas karte.

[5] Tiesas sēdē sūdzības iesniedzējas aizstāvis sūdzību uzturēja, pamatojoties uz sūdzībā minētajiem apsvērumiem, papildus norādot, ka apzīmējums nebija redzams. Sūdzības iesniedzējas aizstāvis norādīja, ka divas stāvvietas ir nesankcionēti apzīmētas kā invalīdu stāvvietas. Viņš ir vērsies Rīgas domes Satiksmes departamentā, no kura saņēmis rakstveida atbildi ar norādi par nesankcionēta apzīmējuma izvietošanu.

Pārvaldes pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesā saņemts iesniegums, kurā lūgts lietu izskatīt bez Pārvaldes pārstāvja klātbūtnes. Tā kā LAPK 289.^{2} pants paredz Pārvaldes tiesības, ne pienākumu, piedalīties tiesas sēdē, tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt bez Pārvaldes pārstāvja klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, secina, ka Lēmums ir atceļams un lietvedība izbeidzama.

[7] Lietā izšķirams jautājums par to, vai sūdzības iesniedzēja pamatoti saukta pie administratīvās atbildības par LAPK 149.[31] panta astotajā daļā aprakstītā pārkāpuma izdarīšanu.

LAPK 149.[31] panta astotā daļa noteic, ka par stāvēšanu vietās, kas apzīmētas ar 837.papildzīmi vai ar 942.ceļa apzīmējumu, ar transportlīdzekli, kuram nav invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes, uzliek naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam četrdesmit latu apmērā.

Tātad izdarītā administratīvā pārkāpuma kvalifikācija pēc minētā LAPK panta pamatota ar to, ka transportlīdzeklis bez invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes bija novietots stāvēšanai vietā, kas apzīmēta ar 942.ceļa apzīmējumu.

Saskaņā ar CSN 314.21. apakšpunktu 942.ceļa apzīmējums apzīmē stāvvietu, kura paredzēta transportlīdzekļiem, kas apzīmēti ar invalīdu stāvvietu izmantošanas karti. No šīs tiesību normas izriet, ka nepieciešams konstatēt vai transportlīdzeklis ir novietots stāvēšanai, vai ir pārkāpti apstāšanās vai stāvēšanas noteikumi.

Atbilstoši CSN 1.40. apakšpunktam stāvēšana ir transportlīdzekļa apturēšana, ja tā nav saistīta pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā, kā arī transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, kas pārsniedz piecas minūtes, ja tā ir saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā. Šī tiesību norma kopā ar CSN 70. punktā minēto norāda, ka transportlīdzekļa apturēšana ir transportlīdzekļa vadītāja manevrs, kas izdarīts ceļu satiksmē, līdz ar ko ir radušās attiecības Ceļu satiksmes likuma pirmās daļas 5. punkta izpratnē.

[8] Izvērtējot lietā savāktos pierādījumus – Protokolu un notikuma vietā uzņemtos fotoattēlus, kā arī pašas pie administratīvās atbildības sauktās personas paskaidrojumus, tiesa secina, ka sūdzības iesniedzēja transportlīdzekli bija novietojusi stāvvietā, kas apzīmēta ar 942.ceļa apzīmējumu. Pārkāpuma vietā un brīdī uzņemtajās fotogrāfijās, ko uzņēma Pārvaldes darbinieks, ar pietiekamu skaidrību ir redzams brauktuves horizontālais apzīmējums. To, pretēji sūdzības iesniedzējas un viņas aizstāvja norādītajam, neaizsedz nokritušo koku lapas, peļķes, sniegs vai ledus. Tāpat redzams, ka nenotiek ne pasažieru iekāpšana transportlīdzeklī vai izkāpšana no tā, ne kravas iekraušana transportlīdzeklī vai izkraušana no tā, transportlīdzeklis fiksēts fotogrāfijās bez vadītāja klātbūtnes.

[9] Vienlaikus, tiesas ieskatā, būtiski lietā ir sūdzības iesniedzējas aizstāvja norādītie apstākļi, ka horizontālā 942.ceļa apzīmējuma izvietošana ir notikusi patvaļīgi.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 38.panta otrajai daļai satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs atbilstoši saskaņotajai projekta dokumentācijai vai saskaņojot ar Latvijas Valsts ceļiem. Saskaņojums par satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu attiecas uz atbilstību standartiem ceļu satiksmes drošības jomā.

No citētās normas izriet, ka VAS „Latvijas Valsts ceļi" ir iestāde, kura izdod administratīvos aktus – ceļa zīmes (*sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010. gada 22. februāra lēmumu lietā Nr. SKA – 101/2010 13. punktu*). Tomēr,

atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 38. panta otrajai daļai, ar VAS „Latvijas Valsts ceļi" saskaņoto satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu izvietošanu, uzstādīšanu un noņemšanu veic ceļa pārvaldītājs.

No sūdzības iesniedzējas aizstāvja iesniegtās Rīgas domes Satiksmes departamenta 2011.gada 20.decembra vēstules Nr.DS-11-1396-ap satura secināms, ka 942.ceļa apzīmējuma uzklāšana notikusi nesankcionēti (*lietas 64. lapa*). Tātad ceļa pārvaldītājs nav saskaņojis ar VAS „Latvijas Valsts ceļi" šāda ceļa apzīmējuma uzklāšanu. Satiksmes departamenta vēstulē ir norādīta adrese Dzirciema ielā 27, Rīgā, savukārt sūdzības iesniedzēja sodīta par transportlīdzekļa novietošanu pie ēkas adresē Dzirciema ielā 31a, Rīgā. Tiesai, izvērtējot Satiksmes departamenta vēstulē doto atsauci uz tirdzniecības centru „*/Nosaukums/*" un lietas apstākļus, nerodas šaubas, ka vēstulē norādītais ceļa apzīmējums ir tas, par kura neievērošanu sūdzības iesniedzēja saukta pie administratīvās atbildības.

Līdz ar to secināms, ka kompetentā iestāde – VAS „Latvijas Valsts ceļi" nav izdevusi administratīvo aktu par minētā ceļa apzīmējuma uzklāšanu, kas savukārt noved pie tā, ka konkrētais ceļa apzīmējums nav atzīstams par administratīvo aktu un tas nevar dot rīkojumu personām.

[10] Pastāvot iepriekš minētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs *V.M.* darbībās.

Lietā konstatētie tiesiskie apstākļi, ceļa apzīmējuma spēkā neesamība, pastāvēja brīdi, kad sūdzības iesniedzēja sākotnēji saukta pie administratīvās atbildības. Līdz ar to šie apstākļi ir ņemami vērā, izskatot lietu pēc būtības.

Persona nevar tikt administratīvi sodīta par spēkā neesoša rīkojuma nepildīšanu, jo saskaņā ar LAPK 9. pantu, par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska darbība vai bezdarbība. Ja administratīvais akts par ceļa apzīmējuma izvietošanu būtu izdots, tad administratīvajam aktam būtu iedarbība līdz tā atcelšanai arī tad, ja tas būtu vēlāk atzīts par prettiesisku. Savukārt, ja administratīvā akta izdošana nav notikusi, tad nevar rasties tiesiskas sekas no nesankcionēta ceļa apzīmējuma izvietošanas.

Tā kā sūdzības iesniedzējas darbībās nav konstatējams LAPK 149.^{31} panta astotajā daļā aprakstītā administratīvā pārkāpuma sastāvs, tad Lēmums ir atceļams, bet lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā, pamatojoties uz LAPK 239. panta 1. punktu, izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{12} panta otrās daļas 2. punktu, 289.^{16} panta ceturto daļu un 289.^{18} panta pirmo daļu,

nosprieda:

atcelt Rīgas pašvaldības policijas Kurzemes rajona pārvaldes 2011. gada 22. novembra lēmumu Nr. D57/6-6/107680705/01 (2011. gada 3. novembra administratīvā pārkāpuma protokols-paziņojums Nr. 107680705) par *V.M.* saukšanu pie administratīvās atbildības par

LAPK 149.[31] panta astotajā daļā aprakstītā pārkāpuma izdarīšanu un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no tā paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (*paraksts*) O. Priedītis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnesis O. Priedītis
Rīgā 2013. gada 4. martā